ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 20.07.1950 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

90.

Vládne nariadenie

zo dňa 27. júna 1950

o správe národného majetku národnými výbormi.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 30 ods. 1, § 31 ods. 5 a § 32 zákona č. 279/1949 Sb., o finančnom hospodárení národných výborov (ďalej len „zákon"):

Diel 1.
Všeobecné ustanovenia o správe národného majetku národnými výbormi.

§ 1.
Spoločné a oddelené vedenie správy.

(1) Národné výbory spravujú všetok národný majetok, sverený do ich správy, ako celok a podľa jednotných zásad.

(2) Správu ostatného majetku, to jest majetku spravovaného na základe dohovoru alebo osobitných predpisov, vedú národné výbory oddelene. To sa týka najmä majetkovej podstaty samostatných fondov alebo základín, zábezpiek a depozitov; ďalej národného majetku, ktorý bol sverený do správy inému národnému výboru, úradu alebo orgánu, poprípade národnému alebo komunálnemu podniku, ktorý však národný výbor má u seba na základe smluvy nájomnej, árendálnej, smluvy o úschove, smluvy o dielo, vypožičania a pod.

(3) O verejných cestách, priestranstvách a vodách platia doterajšie predpisy.

§ 2.
Zrušenie fondov.

Národný majetok spravovaný národnými výbormi vo forme nesamostatných fondov prestáva byť účelovým majetkom uplynutím dňa 30. júna 1950.

§ 3.
Súpis a evidencia národného majetku svereného národným výborom.

Národné výbory vykonajú súpis národného majetku svereného im do správy (§ 1 ods. 1) i jeho ocenenie podľa všeobecných oceňovacích predpisov a povedú ho ďalej v účtovnej evidencii. Podrobnosti určí smernicami Ministerstvo financií po dohode s Ministerstvom vnútra, Štátnym úradom plánovacím, Ministerstvom techniky a Najvyšším účtovným kontrolným úradom.

Diel 2.
Obsah správy.

§ 4.
Účel správy.

Národný výbor je povolaný udržovať a zveľaďovať národný majetok sverený do jeho správy tak, aby čo najúčelnejšie slúžil svojmu spoločenskému poslaniu.

§ 5.
Oprávnenie a povinnosti vyplývajúce zo správy.

(1) Národný výbor je povolaný na všetky súdne i mimosúdne úkony, ktoré súvisia so správou národného majetku jemu svereného. Tým nie sú dotknuté predpisy o pôsobnosti finančných prokuratúr.

(2) Národný výbor je oprávnený a povinný v rámci príslušných predpisov urobiť všetky opatrenia, ktoré vyžaduje starostlivosť o národný majetok jemu sverený, poprípade navrhnúť vhodné opatrenia dohliadaciemu národnému výboru (úradu) alebo inému patričnému úradu. Pred každým opatrením dohliadacieho národného výboru (úradu), ktoré sa týka správy národného majetku, treba dať národnému výboru, ktorý tento majetok spravuje, príležitosť na vyjadrenie, pokiaľ nejde o opatrenie rázu všeobecného alebo o nebezpečenstvo z omeškania.

Diel 3
Prevod správy

§ 6
Pôsobnosť a forma prevodu

(1) Národný majetok, ktorý národné výbory spravujú v deň začiatku účinnosti tohto nariadenia, je národným majetkom svereným im do správy v smysle § 31 ods. 2 zákona.

(2) Správu národného majetku národnému výboru sveruje a odníma patričný ústredný úrad majúci na to pôsobnosť po dohode s ministerstvami vnútra a financií, poprípade dohliadací národný výbor podľa ich splnomocnenia. Úradom s takouto pôsobnosťou je ten ústredný úrad, do pôsobnosti ktorého patria úlohy, plneniu ktorých majetok slúži. Ak prechádza takto prevodom správy národný majetok z pôsobnosti jedného ústredného úradu do pôsobnosti iného ústredného úradu, alebo ak ide o majetok určený na účely spadajúce do pôsobnosti iného ústredného úradu, alebo ak sú rozpočtové úvery o tomto majetku zaradené v rozpočte iného ústredného úradu, majú pôsobnosť všetky takto dotknuté ústredné úrady a postupujú po dohode. Pôsobnosť Ministerstva techniky pri správe národného majetku s technickej stránky zostáva nedotknutá.

(3) Pri prevodoch správy národného majetku medzi národnými výbormi a inými orgánmi alebo subjektmi nie sú ustanovením odseku 2 dotknuté osobitné predpisy platné pre sverenie alebo odňatie správy týmto orgánom alebo subjektom.

(4) Sverenie a odňatie správy národného majetku národnému výboru sa vykonáva buď jednotlivým administratívnym opatrením alebo všeobecným predpisom (vyhláškou v príslušnom úradnom liste). Všeobecný predpis môžu vydať len ústredné úrady (odsek 2).

(5) Pokiaľ je to potrebné, má sa pri administratívnom prevode správy zároveň urobiť opatrenie potrebné s hľadiska hospodárenia podľa rozpočtu a s hľadiska plnenia záväzkov vzťahujúcich sa na dotknutý majetok.

(6) Ustanoveniami odsekov 1 a 2 nie sú dotknuté predpisy o majetku skonfiškovanom a znárodnenom a majetku získanom na účely pozemkových reforiem, ktorý je sverený národnému výboru do dočasnej správy, kým sa o ňom podľa týchto predpisov rozhodne.

§ 7
Podmienky prevodu

Pri opatreniach podľa § 6 treba dbať jednak na to, aby odňatím správy národného majetku nebolo národnému výboru sťažené riadne plnenie jeho úloh, pokiaľ také opatrenie nevyžadujú vyššie verejné záujmy, jednak na to, aby národný majetok bol sverovaný do správy tým orgánom, u ktorých môže najlepšie plniť svoje spoločenské poslanie.

§ 8
Obmedzenie správy

Rovnakým spôsobom, ako sa vykonáva prevod správy národného majetku (§ 6), možno uložiť národnému výboru aj obmedzenie v jej výkone, a to buď ihneď pri jej sverení alebo kedykoľvek neskoršie. Také obmedzenie možno uložiť i v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje § 6 ods. 1.

§ 9
Prevody administratívne a smluvné

(1) Prevod správy národného majetku (§ 6 ods. 2) medzi národnými výbormi navzájom alebo medzi národným výborom a iným orgánom štátnej správy (úradom, ústavom, zariadením) sa vykonáva:

a) iba administratívne, ak ide o majetok slúžiaci správnym úlohám národného výboru, o nehnuteľnosť alebo o majetkový súbor, t.j. súbor majetkových kusov slúžiacich ako celok na ten istý účel;

b) buď administratívne alebo smluvne v ostatných prípadoch.

(2) Prevod správy národného majetku medzi národným výborom a národným podnikom, kmeňové imanie ktorého je upravované z prostriedkov Fondu znárodneného hospodárstva, alebo komunálnym podnikom iného národného výboru sa vykonáva:

a) iba administratívne, ak ide o nehnuteľnosť alebo o majetkový súbor,

b) inak zpravidla smluvne.

(3) Prevod správy národného majetku medzi národným výborom a Investičnou bankou, národným podnikom, Československou poisťovňou, národným podnikom, alebo Štátnou bankou československou sa vykonáva zpravidla smluvne.

(4) Pri prevode správy národného majetku medzi národným výborom a vlastným komunálnym podnikom platia osobitné predpisy o hospodárení komunálnych podnikov.

Diel 4
Uplatňovanie záväzkov proti štátu

§ 10

(1) Záväzky vyplývajúce z konania alebo opomenutia národného výboru, ak nejde o záväzky komunálneho podniku, sú uplatňované proti štátu.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa vzťahuje aj na záväzky, ktoré vyplynuly podľa doterajších predpisov z konaní alebo opomenutí skorších orgánov zastupujúcich svätzok ľudovej správy, poprípade bývalý svätzok územnej samosprávy.

Diel 5
Zápisy vo verejných knihách

§ 11

(1) Zápisy vo verejných knihách pre svätzky ľudovej správy zostanú nezmenené, dokiaľ príslušný majetok zostáva v správe toho istého národného výboru.

(2) Zmena doterajších knihovných zápisov pre československý štát sa vykoná pri príležitosti najbližšieho prevodu správy tohto majetku.

(3) Knihovné zápisy podľa odseku 2 vykoná knihovný súd podľa príslušného správneho opatrenia, a to na návrh ústredného úradu alebo národného výboru, o opatrenie ktorého ide, poprípade na návrh národného výboru nim splnomocneného.

Diel 6
Nakladanie s nehnuteľným národným majetkom

§ 12
Scudzenie

(1) Nehnuteľný národný majetok sverený do správy národných výborov zásadne nemá sa scudzovať.

(2) Scudziť sa môžu:

a) ľudovému družstvu budovy potrebné pre jeho prevádzkové miestnosti a pozemky pre stavbu takých budov;

b) pozemky potrebné pre stavbu alebo pre iné zariadenie podnikané vo verejnom záujme;

c) rodinné domčeky alebo iné drobné stavby slúžiace potrebám rodiny a pozemky potrebné pre vystavenie takých budov včítane pozemku pre dvor a záhradu;

d) časti pozemkov, pripojenie ktorých k iným pozemkom je účelné pri úprave verejných komunikácií, priestranstiev a vodných tokov alebo na odstránenie stavebných, hospodárskych alebo zdravotných závad pri doterajších budovách.

(3) Na scudzenie nehnuteľného národného majetku národným výborom nad rámec ustanovenia odseku 2 treba schválenia Ministerstva vnútra po dohode s Ministerstvom financií [§ 15 ods. 1 písm. a)].

§ 13
Zaťaženie

(1) Nehnuteľný národný majetok sverený do správy národných výborov nemožno nanovo zaťažiť záložným právom.

(2) Nehnuteľný národný majetok sverený do správy národných výborov môže sa zaťažiť:

a) služobnosťou v prospech inej nehnuteľnosti, ak je také opatrenie potrebné vo verejnom záujme alebo ak je nevyhnutne potrebné na riadne a národohospodársky odôvodnené užívanie pozemku, v prospech ktorého sa tak robí;

b) užívacím alebo požívacím právom na iné než pôdohospodárske využitie v prospech národného podniku, komunálneho podniku, ľudového družstva alebo masovej ľudovej organizácie;

c) právom stavby na vystavenie rodinného domčeka alebo inej drobnej stavby slúžiacej potrebám rodiny.

(3) Na zaťaženie nehnuteľného národného majetku národným výborom nad rámec ustanovenia odseku 2 je potrebné schválenie Ministerstva vnútra po dohode s Ministerstvom financií [§ 15 ods. 1 písm. a)].

§ 14
Nájom, árenda a iné prenechanie na využitie

(1) Miestnosti v budovách, ktoré sú národným majetkom svereným do správy národného výboru, môžu sa prenajímať na účely obytné alebo prevádzkové, pričom treba dbať na príslušné ustanovenia o hospodárení s bytmi alebo inými miestnosťami.

(2) Národný majetok pôdohospodársky sverený do správy národného výboru môže sa prenechať na pôdohospodárske využitie, a to i bez náhrady, jednotnému roľníckemu družstvu.

(3) Kým sa bude môcť národný majetok pôdohospodársky sverený do správy národného výboru prenechať podľa odseku 2 na pôdohospodárske využitie jednotnému roľníckemu družstvu, môže sa dať do árendy na prevádzku pôdohospodárskeho hospodárstva alebo inak (i bez náhrady) prenechať na pôdohospodárske využitie:

a) Československým štátnym majetkom, národnému podniku,

b) Československým štátnym lesom, národnému podniku,

c) komunálnemu podniku.

(4) Ak nie je účelné, aby národný výbor sám obhospodároval pôdohospodársky národný majetok sverený mu do správy a ak nenaložil s ním podľa ustanovení odsekov 2 alebo 3, môže ho

a) dať do árendy na prevádzku pôdohospodárskeho hospodárstva malým a stredným roľníkom, poprípade

b) výnimočne dať do árendy alebo inak (aj bez náhrady) prenechať na iné než pôdohospodárske využitie národnému podniku, komunálnemu podniku, ľudovému družstvu alebo masovej ľudovej organizácii.

(5) Národný majetok lesný sverený do správy národného výboru nemôže sa dať do árendy.

(6) Ostatný nehnuteľný národný majetok sverený do správy národného výboru môže sa dať do árendy, prenajať alebo inak prenechať na využitie podľa potrieb hospodárskeho života.

§ 15
Potreba schválenia

(1) Na usnesenie o scudzení, zaťažení a prenájme (daní do árendy) alebo na iné prenechanie na využitie nehnuteľného národného majetku, svereného do správy národného výboru, sa zásadne vyžaduje schválenie dohliadacieho národného výboru (úradu), a to podľa týchto ustanovení:

a) Schválenie Ministerstva vnútra po dohode s Ministerstvom financií je potrebné na usnesenie ktoréhokoľvek národného výboru, ak ide o scudzenie nehnuteľnosti, ktorej cena je vyššia než 5,000.000 Kčs, alebo ak ide o scudzenie alebo zaťaženie nehnuteľnosti nad rámec ustanovení § 12 ods. 2 a § 13 ods. 2. Ministerstvá vnútra a financií postupujú pri tom po dohode s ústredným úradom, do pôsobnosti ktorého patria úlohy, plneniu ktorých nehnuteľnosť slúži.

b) Schválenie krajského národného výboru je potrebné na usnesenie miestneho národného výboru o scudzení nehnuteľností, ktoré nespadá pod ustanovenie písm. a).

c) V ostatných prípadoch sa vyžaduje schválenia bezprostredného dohliadacieho národného výboru (úradu).

(2) Schválenie dohliadacieho národného výboru (úradu) nie je potrebné na usnesenia

a) o scudzení časti pozemku, pripojenie ktorej k inému pozemku je účelné pri úprave verejných komunikácií, priestranstiev a vodných tokov alebo na odstránenie stavebných, hospodárskych alebo zdravotných závad pri doterajších budovách;

b) o prenájme miestností na obytné účely;

c) o prenájme miestností na prevádzkové účely na čas nie dlhší než dvanásť rokov.

(3) Ak obsahuje nájomná alebo árendálna smluva alebo dohoda o inom prenechaní majetku na využitie doložku, že pri nevypovedaní sa samočinne predlžuje, a ak nejde o prenájom na obytné účely, vyžaduje také usnesenie vždy schválenie dohliadacieho národného výboru (úradu).

Diel 7
Mimoriadne hospodárske opatrenia

§ 16
Mimoriadne hospodárske opatrenia

(1) Na usnesenie, ktorým národný výbor prejíma záväzok zaťažujúci rozpočty budúceho roku alebo ďalších rokov alebo robí iné mimoriadne hospodárske opatrenia, je zásadne potrebné schválenie dohliadacieho národného výboru (úradu), a to pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, podľa týchto ustanovení:

a) Schválenie Ministerstva vnútra po dohode s Ministerstvom financií je potrebné na usnesenie ktoréhokoľvek národného výboru, ak sa ním zaťažia rozpočty v jednotlivom prípade sumou vyššou než 250.000 Kčs ročne alebo v úhrnu sumou vyššou než 4,000.000 Kčs ročne.

b) Schválenie krajského národného výboru je potrebné na usnesenie miestneho národného výboru, ak sa ním zaťažia rozpočty v jednotlivom prípade sumou vyššou než 100.000 Kčs ročne alebo v úhrne sumou vyššou než 500.000 Kčs ročne, pokiaľ nejde o prípad vyžadujúci vyššie schválenie.

c) V ostatných prípadoch sa vyžaduje schválenie bezprostredného dohliadacieho národného výboru (úradu).

(2) Schválenie dohliadacieho národného výboru (úradu) podľa odseku 1 nie je potrebné:

a) na usnesenie o opatrení investícií podnikaných v rámci vykonávacieho plánu jednotného hospodárskeho plánu;

b) na usnesenie v odbore osobného práva zamestnancov, o ktorých platia osobitné ustanovenia;

c) na prenájom nehnuteľností na čas najdlhšie jedného roku.

§ 17
Úľavy

Ministerstvo vnútra môže po dohode s Ministerstvom financií určiť, že pre určité druhy mimoriadnych hospodárskych opatrení národných výborov za podmienok bližšie vytýčených nie je potrebné schválenie dohliadacieho národného výboru (úradu). Toto ustanovenie sa nevzťahuje na scudzenie nehnuteľného národného majetku.

Diel 8
Záverečné ustanovenia

§ 18
Predpis o pôsobnosti

Na opatreniach, ktoré podľa tohto nariadenia vyžadujú i na nižších národných výboroch schválenia Ministerstva vnútra po dohode s Ministerstvom financií, a na opatreniach miestneho národného výboru, ktoré vyžadujú schválenia krajského národného výboru [§ 15 ods. 1 písm. a) a b)], usnáša sa plenárne zasadanie národného výboru. Na ostatných opatreniach, ktoré vyžadujú schválenia dohliadacieho národného výboru (úradu), usnáša sa rada národného výboru.

§ 19
Prechodné ustanovenia

(1) Právne pomery národného majetku svereného do správy národných výborov (služobnosti, užívacie a požívacie práva, nájmy, árendy a pod.) založené pred účinnosťou tohto nariadenia zostávajú nedotknuté.

(2) Smluvy o scudzení nehnuteľného národného majetku svereného do správy národných výborov, uzavreté medzi národným výborom a iným subjektom, pokiaľ k nim podľa doterajších predpisov nebolo potrebné schválenie, alebo ktoré už boly podľa doterajších predpisov schválené, zostávajú nedotknuté; smluvy síce už uzavreté, ale vyžadujúce ešte schválenia, posudzujú sa podľa doterajších predpisov, ak sa o toto schválenie žiadalo pred dňom 1. januára 1950.

(3) Ak bola podľa doterajších predpisov uzavretá smluva o scudzení nehnuteľného národného majetku medzi sväzkom ľudovej správy na strane jednej a štátom, národným podnikom alebo komunálnym podnikom na strane druhej, postupuje sa, pokiaľ ide o kupnú cenu dosiaľ snáď nezaplatenú, podľa ustanovení §§ 6 a 9.

§ 20
Účinnosť a vykonanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho ministri vnútra a financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Kabeš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.